

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, I. Secrieru, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Artur Macovei în
interesele Alionei Agheeva,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona
Agheeva împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Grigs Food” cu privire la
revendicarea sumelor de retribuire a muncii,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 octombrie 2019, Aliona Agheeva a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Grigs Food”, cu privire la revendicarea sumelor de retribuire a muncii
în cuantum de 93 211 lei, a indemnizației pentru concediul anual nefolosit în cuantum
de 20 738,70 lei.

În motivarea acțiunii Aliona Agheeva a menționat că la 15 mai 2018 a încheiat
contract individual de muncă cu SRL „Grigs Food”, în temeiul căruia a fost angajată în
calitate de bucătar-șef. Începând cu 15 mai 2018, a început să presteze efectiv munca
la cafeneaua „Crosta”, situată în mun. Xxxx.

Conform pct. 6 din contract, angajatorul s-a obligat să achite un salariu lunar,
calculat începând cu data semnării până la 01 septembrie 2018, în mărime de 1000 euro,
din motiv că începând cu această dată cafeneaua „Crosta” va fi deschisă pentru
vizitatori, însă lucrul a început a fi prestat efectiv începând de la elaborarea meniului
cafenelei, planificarea și implementarea tuturor aspectelor funcționale a bucătăriei.

Potrivit pct. 11 lit. b) din contract, salariul lunar de funcție va constitui 1500 euro
și 4% din vânzările produselor fabricate în bucătărie pe lună, ceea ce constituie încă
1500 euro lunar, exprimat în lei moldovenești. Plata fiind convenită a fi efectuată până
la data de 16 a lunii următoare.

În acest sens, reclamanta a invocat că pârâtul i-a achitat la timp salariul pentru

toată perioada de până în ianuarie 2019, ulterior însă, pentru luna ianuarie a primit în februarie suma de 1300 Euro, iar pentru luna februarie și martie 2019, salariul nu s-a achitat.

Reclamanta a indicat că la începutul lunii martie 2019, angajatorul a condiționat plata salariului pentru luna februarie și sumei restante pentru luna ianuarie, cu faptul semnării unui nou contract individual de muncă, aproape identic după conținut, cu un salariu de 3500 lei lunar, invocând această necesitate formală că la întreprindere va avea loc un control.

Reclamanta a menționat că a semnat contractul modificat și ulterior o notă pentru încasarea salariului de 3500 lei, fără a primi de fapt careva sume de bani.

Urmare a neachitării remunerației muncii în termen și conform condițiilor contractuale, începând cu data de 27 aprilie 2019 nu s-a mai prezentat la serviciu, motiv din care a fost concediată începând cu data de 30 aprilie 2019, în legătură cu neprezentarea la locul de muncă și nu i s-a achitat indemnizația de concediu, nu i s-a compensat concediul de odihnă anual nefolosit, exact cum prevede art. 117, 119 din Codul muncii.

La 13 iunie 2019, a expediat angajatorului somație de plată a salariului restant, însă care nu au fost recepționate.

Reclamanta susține că angajatorul urmează să achite cu titlu de plăți salariale suma de 6200 euro, echivalentul a 93 211 lei.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Agheeva împotriva SRL „Grigs Food” cu privire la revendicarea sumelor de retribuire a muncii, a indemnizației pentru concediul anual nefolosit.

La 06 noiembrie 2020, avocatul Artur Macovei în interesele Alionei Agheeva, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 05 februarie 2021 a depus cererea de apel motivată.

Prin încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Aliona Agheeva, prin intermediul avocatului Artur Macovei în corespundere cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către avocatul Artur Macovei în interesele Alionei Agheeva, casată încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Prin decizia din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Aliona Agheeva și a fost menținută hotărârea din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Aliona Agheeva, având obligația pozitivă de a prezenta probe, prin prisma art. 118-121 din Codul de procedură civilă, nu a probat faptul că în perioada ianuarie - februarie 2019 a activat în cadrul SRL „Grigs Food” în calitate de bucătar-șef, mai mult, răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii din 13 septembrie 2019 atestă angajarea la muncă din data de 01 martie 2019 până la 30 aprilie 2019.

Astfel, alegațiile apelantei despre degrevarea de prezentarea probelor în temeiul art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă de către reclamanta, au fost apreciate ca neîntemeiate și declarative or, ultima nu a justificat neexecutarea contractului de muncă

în perioada litigioasă de către salariat, cum prevede art. 117, 118, 122 din Codul de procedură civilă.

La 03 iunie 2022, avocatul Artur Macovei, în interesele Alionei Agheeva, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate și a hotărârii din 05 noiembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii integral.

În motivarea recursului avocatul Artur Macovei, în interesele Alionei Agheeva, și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de judecată, reiterând în acest sens circumstanțele de fapt și de drept din acțiune și cererea de apel.

Suplimentar a menționat că decizia contestată conține interpretări eronate a normelor materiale privind modalitatea încetării contractului individual de muncă.

Recurentul susține că Aliona Agheeva a fost și este degrevată de sarcina probațiunii or, conform art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. SRL „Grigs Food” nu a negat aceste circumstanțe, reclamanta a fost degrevată de obligația de a le dovedi, mai ales în condițiile în care a prezentat contractul individual de muncă din mai 2018, fiind eliberată din serviciu abia în aprilie 2019, fapt constatat fără echivoc de instanța de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra celorlalte probe noi administrate în apel, anume, capturile de ecran a paginii de pe rețeaua facebook, a cafenelei „Crosta”, care este operată de SRL „Grigs Food” în postare se desprinde faptul începerii activității în 20 decembrie 2018 și în postarea din 22 decembrie 2018 este indicat că bucătar-șef este Agheeva Aliona.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 04 noiembrie 2021. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 30 ianuarie 2022.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind declararea stării de urgență nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Totodată, prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale în Republica Moldova, punctul 5.1.2., termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Conform pct. 1 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Potrivit pct. 2.1, termenele de exercitare a cailor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2. În cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost suspendate de drept potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii dispoziției respective, dosarele se înaintează instanței competente începând cu data prevăzută la pct. 2.

Potrivit pct. 2.3, termenele de comunicare a actelor de procedură, de depunere și soluționare a plângerilor care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5.3.4 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Astfel, instanța de recurs constată că avocatul Artur Macovei în interesele Alionei Agheeva, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs în termenul prevăzut de lege.

La 08 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către avocatul Artur Macovei, în interesele Alionei Agheeva, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Artur Macovei, în interesele Alionei Agheeva, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Artur Macovei în interesele Alionei Agheeva.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh